Case Category No.**344/7865/21: Civil cases (from 01.01.2019); Claims cases; Cases in disputes arising from family relationships, including.**
Submitted for publication: **11/29/2022.** Registered: **11/30/2022.** Made publicly available: **12/01/2022.**
Effective date: **07.02.2023**
Appeal result **07.02.2023 Ivano-Frankivsk Court of Appeal: the decision was left unchanged**
Court case number: **2/344/515/22**

Case No. 344/7865/21

Proceedings No. 2/344/515/22

DECISION

IN THE NAME OF UKRAINE

November 24, 2022 Ivano-Frankivsk

Ivano-Frankivsk City Court of Ivano-Frankivsk Region, composed of:

Presiding Judge Polska M.V.

Secretary Fedoryshyn M.Z.

with the participation

representative of the plaintiff-defendant PERSON_1

representative of the defendant-plaintiff PERSON_2

defendant-plaintiff PERSON_3

having considered in an open court session in the premises of the Ivano-Frankivsk City Court in the general claim procedure the civil case on the initial claim of PERSON_4 in whose interests PERSON_1 acts against PERSON_3, a third person, the Guardianship and Custody Body of the Frankivsk District Administration of the Lviv City Council on determining the place of residence of a minor child with his mother and the counterclaim of PERSON_3 against PERSON_4, a third person, the Guardianship and Custody Body of the Executive Committee of the Ivano-Frankivsk City Council on determining the place of residence of a minor child with his father, -

INSTALLATION :

The plaintiff PERSON_4, whose interests are represented by attorney Savchuk V.R., applied in May 2021 to the court with a claim against PERSON_3, the third party, the Guardianship and Custody Body of the Frankivsk District State Administration of the Lviv City Council, to determine the place of residence of the minor child PERSON_5, INFORMATION_1 with the mother PERSON_4.

He justifies his claims by the fact that on 17.11.2002 PERSON_4 and PERSON_3 were married, however, by the decision of the Frankivsk District Court of Lviv dated 10.02.2011, the marriage was dissolved, and the daughter PERSON_6, born in 2005, was left to live with her mother. After the divorce, the couple reconciled,

although they lived separately in different cities (Ferle in Lviv, and PERSON_7 in Ivano-Frankivsk), INFORMATION_2 gave birth to their son PERSON_8. From the time of the divorce until August 2020 (until the time of the plaintiff's marriage to a German citizen), the parties had no misunderstandings, including regarding the financial support of the children and their place of residence, however, after that the defendant began to obstruct the children from traveling abroad, to provide funds for the maintenance of the children. The plaintiff continues to take care of the children and does not object to the father's communication with them.

24.06.2021р. надійшов зустрічний позов ОСОБА_3 до ОСОБА_4 , третя особа Орган опіки та піклування виконавчого комітету Івано-Франківської міської ради про визначення місця проживання малолітньої дитини ОСОБА_5 , ІНФОРМАЦІЯ_1 з батьком ОСОБА_3 .

Позов обґрунтовано тим, що заочним рішенням при розірванні шлюбу було визначено місце проживання старшої донечки ОСОБА_6 з матір`ю, проте в подальшому зважаючи, що сімейні відносини й надалі продовжувались (тривали такі з часу розірвання шлюбу і до серпня 2020р.) у сторін народився ІНФОРМАЦІЯ_2 ще син ОСОБА_8 . Так, одружившись у серпні 2020р. його мати створила реальну загрозу вивозу сина ОСОБА_9 за кордон на постійне місце проживання, про що вона й заявляла, що повністю позбавить прав батька на участь у житті дитини. При цьому, згоду на тимчасовий виїзд дітей за кордон завжди надавав до цього, окрім того й самі разом відпочивали у 2017-2018рр за кордоном за кошти ОСОБА_3 . Діти тривалий час проживали з батьком у м.Івано-Франківську, коли мама виїжджала за кордон, зокрема й з лютого по липень 2020р. Також, у грудні 2020р. ОСОБА_4 намагалась отримати висновок про тимчасовий виїзд сина ОСОБА_9 за кордон, однак їй рішенням Органу опіки та піклування Франківської райдержадміністрації Львівської міської ради було відмовлено, встановивши дійсний намір на постійне місце проживання дитини за кордоном разом з мамою. ОСОБА_4 після одруження не працює, а в нього є можливість як подальшого фінансового забезпечення дітей, так і забезпечення їх житлом, а також надати належне виховання та піклування в т.ч. щодо малолітнього синочка.

Ухвалою суду від 01.07.2021р. об`єднано первісний позов із зустрічним (виправлено технічну описку ухвалою від 25.05.2022р.).

Ухвалою суду від 26.10.2021р. закрито підготовче провадження та призначено справу до судового розгляду.

Суд вживав неодноразово заходи щодо можливо мирного врегулювання спору між батьками, як на період воєнних дій в Україні, так і після них, однак сторони спромоглися на досягнення тільки врегулювання в частині початку навчального процесу хлопчика через дистанційне навчання в закладі освіти України з 01.09.2022р.

Представник позивача-відповідача у судових засіданнях первісний позов підтримав, щодо зустрічного просив відмовити.

Відповідач-позивач та його представник у судових засіданнях первісний позов заперечили, просили задовольнити зустрічний позов.

Третя особа Орган опіки та піклування Франківської райадміністрації Львівської міської ради в судові засідання не з`явилися, подали 04.07.2022р. клопотання про розгляд справи за їх відсутності. Ухвалою суду від 04.07.2022р. третю особу було зобов`язано в порядку ст.19 СК України надати висновок щодо первісного позову про визначення місця проживання дитини з матір`ю. На виконання ухвали суду, 01.08.2022р. ООП надіслав висновок про недоцільність визначення місця дитини ОСОБА_9 з матір`ю, оскільки у березні 2022р. мати ОСОБА_4 виїхала з дитиною ОСОБА_10 , 2016 р.н. за кордон.

Третя особа Орган опіки та піклування виконкому Івано-Франківської міської ради подала до суду письмові пояснення від 22.08.2022р. та висновок ООП від 03.11.2022р. про доцільність визначення місця проживання малолітнього ОСОБА_9 з батьком ОСОБА_3 , в судових засіданнях висновок ООП представник підтримала, виходячи з врахування інтересів дитини.

Суд, отримавши пояснення представників сторін, відповідача, свідків, дослідивши матеріали справи, приходить до наступних висновків.

Сторони є батьками ОСОБА_5 , ІНФОРМАЦІЯ_1 , що підтверджується копією Свідоцтва про народження (а.с.4 т.1).

Так, з 17.11.2002 року між сторонами був укладений шлюб, однак заочним рішенням Франківського районного суду м.Львова від 10.02.2011р. шлюб між ОСОБА_11 та ОСОБА_3 було розірвано, а доньку ОСОБА_12 , ІНФОРМАЦІЯ_3 залишено на проживання з матір`ю (а.с.5,50 т.1).

Після розірвання шлюбу, як обоє стверджують, подружжя примирилося, жили однією сім`єю, хоча періодично проживали окремо в різних містах (ОСОБА_4 у м.Львові, а ОСОБА_3 у м.Івано-Франківську), а ІНФОРМАЦІЯ_2 у них народився син ОСОБА_8 , місце проживання якого і є предметом спору у даній цивільній справі.

Відповідач за первісним позовом суду пояснив, що шлюбні відносини тривали у подружжя до серпня 2020р., не зважаючи на розірвання шлюбу та проживання в різних містах (суміжні дві області). Відносини розірвались тоді, коли у серпні 2020р. ОСОБА_13 повідомила про одруження з громадянином Німеччини, що для нього стало несподіванкою, зважаючи на їх відносини.

ОСОБА_4 доводила перед судом через свого представника, що до часу одруження позивача за первісним позовом з громадянином Німеччини у сторін дійсно не було непорозуміння щодо матеріального забезпечення дітей чи їхнього місця проживання, однак після цього, відповідач почав чинити перешкоди по виїзду дітей за кордон, перестав надавати кошти на утримання дітей (за рішенням Франківського районного суду м.Львова від 30.03.2021р. було вирішено стягнення з ОСОБА_3 на користь ОСОБА_4 аліментів у розмірі 50% прожиткового мінімуму на кожну дитину а.с.6-9 т.1, таке подане без відмітки про набрання законної сили, однак не оскаржувалось, що підтвердили сторони).

Щодо сплати аліментів за рішенням суду (в рішенні не зазначено з якого періоду підлягають стягнення аліменти), то батько як він пояснив суду свої зобов`язання по сплаті виконує як за рішенням суду (яке прийнято після одруження вдруге позивача) щодо обох діток, так і до часу ухвалення такого рішення суду щодо доньки ОСОБА_6 , якій постійно переказував гроші на потреби особисто чи на картку матері і це підтверджується матеріалами справи (а.с.77-107 т.1), не зважаючи на те, що донька перебуває й надалі на вихованні та утриманні батька, живе з ним у період коли немає навчання (в червні 2021р. їй виповнилось 16р., навчається у м.Львові і живе самостійно під час навчання в квартирі матері, а на вихідних у батька у м.Іванго-Франківську). Так само фінансово утримував і сина ОСОБА_9 , й надалі утримує (до часу вивезення матір`ю його за межі України, а після цього така можливість залишилась тільки в частині аліментних платежів).

Слід зазначити, що донька сторін ОСОБА_6 , як свідок суду пояснила (пояснення надавалися у грудні 2021р., ще до вивезення матір`ю-позивачем дитини за кордон без згоди батька), що коли мама живе у Німеччині, братик Лев живе з батьком, тато приділяє багато уваги й часу дітям, зокрема і братику, а коли мама живе в Україні, той період братик живе з мамою, непорозумінь з ким братик між батьками довший час не виникало. Хотіла б щоб діти (сестра-брат) проживали разом, так як любить братика й хоче його бачити.

ОСОБА_3 доводив суду, що по-перше він про заочне рішення суду щодо розірвання з ним шлюбу у 2011р. й не знав, дізнався значно пізніше; по-друге сторони й надалі проживали однією сім`єю до липня 2020р., хоча й в різних містах, проводили час разом як сім`я, відпочивали спільно, в т.ч. за кордоном, часто надавав згоду дружині на виїзд з дочкою на відпочинок коли виїжджали без нього(а.с.51-58 т.1); по-третє одруження ОСОБА_4 було для нього несподіванкою зважаючи на відносини, попри це мати сина ОСОБА_14 створила реальну загрозу його вивозу за кордон на постійне місце проживання до нового чоловіка, про що вона й заявляла йому відкрито, вказувала на можливість позбавлення прав його як батька на участь у житті сина. Тому, в листопаді 2020р. вже не надав згоду на виїзд ОСОБА_4 з дітьми в Німеччину (а.с.59-60 т.1). Діти тривалий час проживали з батьком у м.Івано-Франківську, коли мама

виїжджала за кордон (вона робила це часто, починаючи близько 4 роки тому, тобто з 2017р.), зокрема й з лютого місяця по липень місяць 2020р., тобто до повторного її одруження. Після погіршення відносин між колишнім подружжям, розуміючи, що батько не надасть згоди на виїзд, мама сина (позивач за первісним позовом) намагалась отримати висновок про ніби-то тимчасовий виїзд сина ОСОБА_9 за кордон, однак їй рішенням Органу опіки та піклування Франківської райдержадміністрації Львівської міської ради було відмовлено, встановивши дійсний намір виїзду на постійне місце проживання дитини за кордоном разом з мамою.

Дійсно, як вбачається з матеріалів справи, розпорядженням голови райадміністрації від 10.12.2020р. №611 «Про відмову у затвердженні висновку відділу Служби у справах дітей Франківського району від 07.12.2020р. про підтвердження місця проживання дитини ОСОБА_5 , ІНФОРМАЦІЯ_1 для тимчасового виїзду за межі України» відмовлено у затвердженні такого висновку про дозвіл на виїзд без згоди батька (а.с.18-19, 61 т.1).

Водночас, за нормами ст.160 СК України місце проживання дитини, яка не досягла 10 років, визначається за спільною згодою батьків, а при досягнення 10р., також і за згодою самої дитини, при цьому якщо батьки проживають окремо, то місце проживання дитини, яка досягне 14 років буде визначатися нею самостійно.

А відповідно до ст. 161 Сімейного кодексу України, якщо мати та батько, які проживають окремо, не дійшли згоди щодо того, з ким із них буде проживати малолітня дитина, спір між ними може вирішуватися органом опіки та піклування або судом.

Позивач до матеріалів позову надала докази на підтвердження необхідності визначення місця проживання саме з матір`ю за первісним позовом, а саме довідку від 19.02.2021р. про те, що її син ОСОБА_8 навчається в закладі дошкільної освіти (ясла-садок) Львівської міської ради, та те, що обрано лікаря для дитини (а.с.12-13 т.1), однак такі докази суд оцінює критично, оскільки в довідці від 19.02.2021р. навіть не зазначається період такого перебування хлопчика в закладі дошкільної освіти (ясла-садок) м.Львова на час видачі довідки, а обрання лікаря є обов`язком батьків, та не підтверджує однозначно обґрунтування вимог про визначення такого місця проживання дитини саме з матір`ю. При цьому, у первісному позові стороною позивача ніде не обумовлено, що таке місце проживання матері з дитиною визначається м.Львів, Україна.

Як позивач-відповідач, так і відповідач-позивач мають у власності житло в Україні (а.с.16-17,62-66 т.1). Однак, Акт обстеження умов проживання та належні умови для дитини подано тільки батьком ОСОБА_3 (а.с.67 т.1), мати ОСОБА_4 такі докази не забезпечила до справи, як і не забезпечила на стадії підготовчого провадження надання висновку ООП щодо визначення місця проживання малолітньої дитини по місцю її реєстрації м.Львів. Справа розглядалася судом з травня 2021р. (задовго до початку війни в Україні), й такі докази за первісним позовом має забезпечувати сторона, яка звертається за захистом прав до суду. До 26.10.2021р. (часу закриття підготовчого провадження), а також до липня 2022р. висновок Органу опіки та піклування Франківської райадміністрації Львівської міської ради також не був поданий суду, оскільки ініціювання надання такого висновку також належить позивачу, яка вказала цей ООП третьою особою у справі. А тільки на окрему вимогу суду було надано висновок від 29.07.2022р. про недоцільність визначення місця проживання, за відсутності матері з дитиною в Україні з березня 2022р.

Свідки зі сторони відповідача-позивача: ОСОБА_15 (кума сторін), ОСОБА_16 (тітка ОСОБА_3), ОСОБА_17 (сусід ОСОБА_3), ОСОБА_18 (товариш ОСОБА_3), ОСОБА_19 (тітка ОСОБА_3), ОСОБА_20 (знайома сторін), ОСОБА_21 (знайомий сторін) надали суду пояснення, що ОСОБА_3 , як батько хлопчика ОСОБА_9 , має дуже тісний зв`язок з сином, постійно проявляє навіть більшу турботу про нього, як у звичних сімейних відносинах інших людей, ОСОБА_8 більше жив з батьком у м.Івано-Франківську, ніж з мамою у м.Львові, оскільки остання (мама ОСОБА_9) часто виїжджала за кордон. Батьки мали постійну узгодженість по вихованню й піклуванню дітей, перешкод один одному у тому, в який період і де проживають діти, не чинили. Всі свідки підтвердили, що батько самостійно організовував купівлю необхідного по місцю свого проживання та дітей, коли вони були у батька, продуктів, готування, організація дозвілля максимально в інтересах сина ОСОБА_9 відповідно до його віку. Щодо матері, до

часу виїзду її в березні 2022р. вже на постійно з сином ОСОБА_10 в Німеччину, вона коли була в Україні теж виявляла турботу, однак всі зазначили, що все ж таки хлопчик більше часу проводив саме з батьком і прив`язаний до батька. В час коли мама проживала у м.Львові, на вихідних батько або їхав в м.Львів, або забирав зокрема дитину ОСОБА_9 у м.Івано-Франківськ. Разом з тим, свідок ОСОБА_22 , ОСОБА_23 також вказали про випадки, що мати могла вже на виїзді з України повідомити батьку, що діти самі у м.Львові (залишала братика на старшу сестру), й він зриваючи всі поточні питання одразу виїжджав в м.Львів по них (такі пояснення співпали й з поясненнями самого батька дітей). Окрім того, свідок ОСОБА_24 повідомив і про той випадок, коли мати забрала дитину й вивезла дитину в Німеччину не повідомивши батьку. Так, саме цей свідок їхав з ОСОБА_3 , який був дуже схвильований, шукати хлопчика з мамою, потім поїхали в м.Львів на квартиру матері, але ніде дитини не було, а на квартирі як не дивно вже жили інші квартиронаймачі, при цьому, що дівчинка (дочка сторін) й надалі вчиться в м.Львові, де єдиним житлом була квартира матері. На намагання з`ясувати хоч якусь інформацію у ОСОБА_4 , на дзвінки ОСОБА_3 вона просто не відповідала, не виходила на жодний контакт. Про те, що мати так вчинила, без жодного попередження батька, підтвердили й ряд інших свідків.

За підсумком показів свідків, всі свідки однозначно вважають за необхідне про визначення місця проживання в судовому порядку хлопчика ОСОБА_9 , 2016р.н., саме з батьком, який є надто відповідальним, турботливим щодо дітей та в повній мірі забезпечить належне піклування і виховання щодо сина ОСОБА_9 , якому виповнилось 6 років вже.

За даними характеристика батька, а саме від родичів, знайомих, сусідів, колишнього роботодавця (а.с.68-72 т.1) підтверджено щодо ОСОБА_3 , зокрема його порядність, вихованість, чуйність, доброзичливість, зразковість поведінки у сім`ї й поза нею, піклування про дітей, з врахуванням достатнього фінансового стану, активність в громадському житті та професійному рівні, та інші позитивні риси, притаманні людині.

У березні 2022р. під час слухання справи судом ОСОБА_4 дійсно вивезла хлопчика Лева за межі України в Німеччину, не повідомивши навіть батька, однак як свідчать матеріали справи достеменно знаючи, що від ООП (по місцю реєстрації її та сина), згоду на виїзд дитини без згоди батька вона так і не отримала.

Представник позивача за первісним позовом суду пояснив, що з перших днів початку війни в Україні, мати діяла саме в інтересах дитини й вивезла сина за межі України, з метою безпеки його здоров`ю та життю.

Звісно, батьки несуть повну відповідальність за безпеку малолітніх діток, й це є їх сімейним обов`язком, як і доводив представник матері її вчинок. Разом з тим, це обов`язок обох батьків і їх узгодженість дій між собою. Загально відома обставина, що багато громадян виїхали за межі України з початку військової агресії рф 24.02.2022р. Дійсно, батьки діють тільки в інтересах дітей приймаючи такі рішення щодо виїзду.

Водночас, як встановлено судом у спірних правовідносинах, мати прийняла таке рішення ще задовго до початку війни в Україні (починаючи з грудня 2020року), а в день вивезення дитини 07 березня 2022р. перш за все діяла у власних інтересах (проживання за місцем новоствореного подружжя), нею були вчинені такі дії, що батько дитини й не міг підозрювати про таке самостійно прийняте нею рішення.

Так, як встановлено судом, ОСОБА_4 приїхала 07.03.2022р. у м.Івано-Франківськ, відвідати сина, який на той час жив з батьком, про жодні рішення вивезти дитину за кордон вона не повідомляла. Саме, 07.03.2022р. нею був ініційований конфлікт, однак після цього, вона залишилась в будинку ОСОБА_3 .. Під час спільної з дитиною прогулянки батьків через 2 дні, тобто 09.03.2022р., ОСОБА_3 зайшов в магазин за покупкою продуктів, а мати залишаючись на дворі, з місця очікування несподівано зникла з сином. Два дні пошуків батьком дитини ОСОБА_9 не дали результатів, мами з дитиною не було ніде, а за місцем її проживання у м.Львові жили вже невідомі люди наймачі квартири з їх слів. Тільки 11.03.2022р. вона написала йому на телефон повідомлення, що перебуває вже за кордоном у свого чоловіка, син їхній з нею.

Отже, мати дійсно, як і доводив відповідач за первісним позовом, очікуючи ніби то батька з магазину, спланувала завчасно вивіз дитини за кордон по місцю проживання свого чоловіка, маючи й відмову щодо цього ООП від 10.12.2020р., й знаючи про те, що справа в суді перебуває по визначенню місця проживання малолітньої дитини за її позовом і зустрічним позовом батька. Тому, доводи представника позивача ОСОБА_4 про те, що вона діяла виключно в інтересах дитини для його життя та здоров`я в зв`язку з початком війни в Україні, не є однозначними та спростовуються за отриманими судом доказами в їх сукупності (письмові в матеріалах справи та пояснення відповідача, свідків).

Окрім того, сторона відповідача-позивача також пояснила суду, що по квітень 2022р. (місяць-півтори) була у матері в Німеччині і старша донька ОСОБА_6 , але прийняла рішення на повернення в Україну до батька з врахування як того, що маленька квартира не зручна для проживання великої сім`ї (двохкімнатна квартира в мансарді, маленьке містечко, чужа мова тощо), так і через певні непорозуміння з матір`ю, з якою відносини після повернення в Україну значно погіршилися. Дівчинка теж страждає через розрив її з меншим братиком, і бажає проживати разом з ним, при цьому, що він звісно самостійно по віку, як сестричка, рішення не може прийняти щодо вибору власного місця проживання.

З ІНФОРМАЦІЯ_4 ОСОБА_8 досяг шкільного віку. Сторони не заперечили, що хлопчик зарахований на дистанційне навчання у АДРЕСА_1 , за наполяганням та проханням батька. Однак, у судовому засіданні 23.11.2022р. батько зазначив, що мати вийшла із загальної групи батьків 1-го класу ліцею у «вайбері», дитина почала не відвідувати навчання, а в останні три тижні можливість спілкування з сином батьку зведено мамою до нуля, на контакт мати не виходить, є ймовірність того, що він перестане навчатися в українській школі, втратить зв`язок з батьком, сестрою, друзями, а також втратить можливість здобувати українську освіту та вивчати українську мову. Також, всі пояснення ОСОБА_4 навіть на комісію ООП перед видачею висновку від 03.11.2022р. подавала усно і без належних доказів, а саме як на даний час проживає дитина, в яких умовах, як задіяний навчальним процесом та вільним від навчання часом, й це сильно турбує батька.

Враховуючи те, що висновок до первісного позову ООП від 29.07.2022р. Франківської райадміністрації Львівської міської ради вказує на недоцільність визначення місця проживання малолітнього ОСОБА_5 (а.с.232 т.1), а попередній висновок у грудні 2020р. цього ж органу про можливість тимчасового виїзду за межі країни не був затверджений, не надано позивачем обстеження умов проживання за місцем реєстрації матері та сина, а сама мати виїхала без згоди батька, не зважаючи навіть на умови війни в Україні (хоча Івано-Франківська область та Львівська області не визнані такими, де ведуться бойові дії), оцінюючи всі докази в сукупності, суд прийшов до ствердного переконання, що первісний позов належно не обґрунтований та до задоволення не підлягає.

Щодо зустрічного позову, то такий слід задовольнити.

Так висновком ООП, затвердженим рішенням виконкому Івано-Франківської міської ради від 03.11.2022р. № 1053 (а.с.7-12 т.2), рекомендується визначити місце проживання хлопчика ОСОБА_9 з батьком. Зібраними доказами у цивільній справі як окремо, так і в сукупності, підтверджено тісний зв`язок батька з сином, можливість батька належно забезпечувати власну участь у утриманні, вихованні, опікуванні сином, забезпечення його належними умовами проживанням, забезпечити здобуття освіти та підтримання відносин з сестричкою, друзями. Суд також враховує й те, що мати яка таємно виїхала з дитиною без згоди та відома батька, і порушила цим стабільність повсякденного життя дитини, не має жодних обмежень щодо в`їзду в Україну чи виїзду, натомість батько на даний час такі обмеження через воєнний стан має, а розрив батька з сином є для нього найбільш травмуючим та нестерпним. При цьому, батько усвідомлює безпеку дитини в умовах, які зараз відбуваються в Україні через війну агресора рф, однак підкреслює, що дане рішення суду не може прийматися тільки на час війни, а буде діяти протягом всього часу до досягнення сином 14 років, тому за результатами розгляду справи ним будуть дотримуватися принципи найефективнішої безпеки сина. Припущення можливої мобілізації його не може бути обставиною відмови у визначенні місця проживання сина з батьком, а в разі наявності такої мати буде опікуватись сином на законних підставах.

У відповідних положеннях Конвенції Організації Об`єднаних Націй про права дитини 1989 року, що 27 вересня 1991 року набула чинності для України, зазначено (ст.3,5,9) в усіх діях щодо дітей, незалежно від того, здійснюються вони державними чи приватними установами, що займаються питаннями соціального забезпечення, судами, адміністративними чи законодавчими органами, першочергова увага приділяється якнайкращому забезпеченню інтересів дитини. Держави-учасниці зобов`язуються забезпечити дитині такий захист і піклування, які необхідні для її благополуччя, беручи до уваги права й обов`язки її батьків, опікунів чи інших осіб, які відповідають за неї за законом, і з цією метою вживають всіх відповідних законодавчих і адміністративних заходів.

Держави-учасниці поважають відповідальність, права і обов`язки батьків і у відповідних випадках членів розширеної сім`ї чи общини, як це передбачено місцевим звичаєм, опікунів чи інших осіб, що за законом відповідають за дитину, належним чином управляти і керувати дитиною щодо здійснення визнаних цією Конвенцією прав і робити це згідно зі здібностями дитини, що розвиваються.

Держави-учасниці забезпечують те, щоб дитина не розлучалася з батьками всупереч їх бажанню, за винятком випадків, коли компетентні органи згідно з судовим рішенням визначають відповідно до застосовуваного закону і процедур, що таке розлучення необхідне в якнайкращих інтересах дитини. Таке визначення може бути необхідним у тому чи іншому випадку, наприклад, коли батьки жорстоко поводяться з дитиною або не піклуються про неї, або коли батьки проживають роздільно і необхідно прийняти рішення щодо місця проживання дитини. Під час будь-якого розгляду згідно з пунктом 1 цієї статті всім зацікавленим сторонам надається можливість брати участь у розгляді та викладати свою точку зору. Держави-учасниці поважають право дитини, яка розлучається з одним чи обома батьками, підтримувати на регулярній основі особисті відносини і прямі контакти з обома батьками, за винятком випадків, коли це суперечить інтересам дитини.

У справі «Мамчур проти України»(п. 100) зазначається, що оцінка загальної пропорційності будь-якого вжитого заходу, що може спричинити розрив сімейних зв`язків, вимагатиме від судів ретельної оцінки низки факторів та залежно від обставин відповідної справи вони можуть відрізнятися. Проте необхідно пам`ятати, що основні інтереси дитини є надзвичайно важливими (рішення у справі Йохансен, зазначеній вище, п. 78; рішення у справі «Кірнс проти Франції» (Kearns v. France), заява № 35991/04, п. 79, від 10 січня 2008 року; та у справі Р. І Х., зазначеній вище, пп. 73 та 81). При визначенні основних інтересів дитини у кожному конкретному випадку необхідно враховувати дві умови: по-перше, у якнайкращих інтересах дитини буде збереження її зв`язків із сім`єю, крім випадків, коли сім`я виявляється особливо непридатною або явно неблагополучною; по-друге, у якнайкращих інтересах дитини буде забезпечення її розвитку у безпечному, спокійному та стійкому середовищі, що не є неблагополучним.

Як Суд зазначив у рішенні у справі «Нойлінґер та Шурук проти Швейцарії» (Neulinger and Shuruk v. Switzerland), ([ВП], заява № 41615/07, ЄСПЛ 2010 року) (п.136) інтерес дитини складається з двох аспектів. З одного боку цей інтерес вимагає, що зв`язки дитини з її сім`єю мають бути збережені, за винятком випадків, коли сім`я виявилася особливо непридатною. Звідси випливає, що сімейні зв`язки можуть бути розірвані лише у виняткових випадках, та що необхідно зробити все, щоб зберегти особисті відносини та, якщо і коли це можливо, «відновити» сім`ю [рішення у справі «Гнахоре проти Франції» (Gnahore v. France), заява № 40031/98, п. 59, ЄСПЛ 2000-IX]. З іншого боку очевидно також, що в інтересах дитини буде забезпечення її розвитку у здоровому середовищі, та батькам не може бути надано право за статтею 8 Конвенції на вжиття таких заходів, що можуть завдати шкоди здоров`ю та розвитку дитини (рішення у справі «Ельсхольц проти Німеччини» (Elsholz v. Germany), [ВП], заява № 25735/94, п. 50, ЄСПЛ 2000-VIII, та у справі «Марсалек проти Чехії» (Marsalek v. the Czech Republic), заява № 8153/04, п. 71, від 4 квітня 2006 року).

Також, презумпція виключно на користь матері в справах про опіку над дитиною не підтримується ані практикою на рівні ООН після прийняття Декларації, ані судовою практикою ЄСПЛ і не відповідає позиції Ради Європи і більшості держав-членів. На сьогоднішній час методологія з такою презумпцією, яку можна відхилити лише за «виняткових обставин», більше не є раціональною в частині прав, що гарантуються Конвенцією. Основна думка полягає в тому, що ця презумпція, за відсутністю доказів на користь зворотного, розглядає проживання дитини з батьком як таке, що не відповідає найкращим

інтересам дитини. Рада Європи декілька разів засуджувала нерівне ставлення до батьків і наголошувала на тому, що роль батька щодо дітей необхідно краще визнавати і належно цінувати. Наприклад, у своїй Постанові 2079 (2015) щодо «Рівності і спільної батьківської відповідальності: роль батька» ОСОБА_25 наголосила на важливості «подолання гендерних стереотипів щодо ролей, які приписуються жінкам і чоловікам у сім`ї» як «відображення соціологічних змін, що відбулися впродовж останніх п`ятдесяти років з огляду на організацію приватної сфери і сім`ї».

Суд керується принципом найкращих інтересів дитини ОСОБА_5 , констатує право хлопчика на підтримання відносин, сталих до яких вона звикла за останній періоду часу в Україні в т.ч. проживання та бачення з сестричкою, справедливу рівновагу між інтересами дитини та його батьків (кожного з них), а особливо те, що інтереси дитини мають переважати над інтересами батьків, а також оцінює внутрішнє переконання по отриманих доказах даної цивільної справи. За участю психолога ліцею, відбулося спілкування з малолітнім ОСОБА_10 , він обох батьків любить сильно, про що зазначається у висновку ООП від 03.11.2022р., але суд підсумовуючи вищевикладене, враховує оцінену ситуацію у даних спірних відносинах між обома батьками, їх поведінку, хвилювання, доказування перед судом (мати не надавала пояснення перед судом, маючи можливість відеоконференцзв`язку), в т.ч. щодо забезпечення малолітньої дитини належними умовами для проживання, виховання, розвитку, сталих для дитини звичаїв.

Відповідно до ч. 1 ст. 13 ЦПК України, суд розглядає справи не інакше як за зверненням особи, поданим відповідно до цього Кодексу, в межах заявлених нею вимог і на підставі доказів, поданих учасниками справи або витребуваних судом у передбачених цим Кодексом випадках.

Виходячи з принципу процесуальної рівності сторін і враховуючи обов`язок кожної сторони довести ті обставини, на які вона посилається, необхідно в судовому зсіданні дослідити кожен доказ, наданий сторонами на підтвердження своїх вимог або заперечень, який відповідає вимогам належності та допустимості доказів (п.27 постанови Пленуму Верховного Суду України від 12.06.2009р. № 2 «Про застосування норм цивільного процесуального законодавства при розгляді справ у суді першої інстанції»).

Пленум Верховного Суду України у п.11 постанови від 18.12.2009 р. № 11 «Про судове рішення у цивільній справі» роз`яснив, що у мотивувальній частині рішення слід наводити дані про встановлені судом обставини, що мають значення для справи, їх юридичну оцінку та визначені відповідно до них правовідносини, а також оцінку всіх доказів.

За ст.89 ЦПК України суд оцінює докази за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на всебічному, повному, об`єктивному та безпосередньому дослідженні наявних у справі доказів. Жодні докази не мають для суду заздалегідь встановленої сили. Суд оцінює належність, допустимість, достовірність кожного доказу окремо, а також достатність і взаємний зв`язок доказів у їх сукупності.

На підставі наведеного, ст. ст. 160,161 СК України та керуючись ст. ст. 89, 263-265, 268 Цивільно-процесуального кодексу України, суд,

В И Р І Ш И В :

У задоволенні первісного позову ОСОБА_4 в інтересах якої діє ОСОБА_1 до ОСОБА_3 , третя особа: Орган опіки та піклування Франківської районної адміністрації Львівської міської ради про визначення місця проживання малолітньої дитини з матір`ю відмовити.

The counterclaim of PERSON_3 against PERSON_4, a third party, the Guardianship and Custody Body of the Executive Committee of the Ivano-Frankivsk City Council, shall be satisfied.

Determine the place of residence of the minor son PERSON_5, INFORMATION_1 with his father PERSON_3.

The court's decision becomes final after the deadline for filing an appeal has expired.

An appeal against a court decision shall be filed within 30 days from the date of its pronouncement to the Ivano-Frankivsk Court of Appeal. If only the introductory and operative parts of the court decision were announced at the court session or in the case of consideration of the case (resolution of the issue) without notification (summoning) of the participants in the case, the specified period shall be calculated from the date of drawing up the full court decision.

The full text of the decision was prepared on 11/29/2022.

Judge Myroslava POLSKÁ